

dosarul nr. 2ra-290/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Puica)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Cușnir Nadejda și de avocatul Bîrcă Ludmila, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cușnir Nadejda împotriva Mariei Butucel, Serghei Butucel, Annei Butucel, Cristinei Butucel și Nadejdei Grossu, intervenient accesoriu Suruceanu Irina cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Maria Butucel, Serghei Butucel, Anna Butucel, Cristina Butucel și Nadejda Butucel (Grossu), a fost casată hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă

c o n s t a t ă :

La 19 noiembrie 2018 Cușnir Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Butucel, Serghei Butucel, Annei Butucel, Cristinei Butucel și Nadejdei Grossu, intervenient accesoriu Suruceanu Irina cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că este proprietara apartamentului nr. 39 de pe bd. xxxxx, care se află la etajul 1, sub apartamentul nr. 43, proprietarii căruia sunt pârâții.

În luna iulie 2018 i-a fost inundat apartamentul. De nenumărate ori a încercat să soluționeze amiabil problemele apărute în legătură cu inundațiile apartamentului său, purtând discuții cu proprietarii apartamentului aflat deasupra, dar fără succes.

La 24 iulie 2018 fiica sa Suruceanu Irina a expediat în adresa pârâtei Butucel Maria o reclamație, prin care au fost înștiințați că apartamentul este inundat de 10 zile (14.07.2018 – 24.07.2018), având loc permanent scurgeri de apă din apartamentul nr. 43.

La aceeași dată, 24 iulie 2018 reclamanta s-a adresat cu o plângere la Pretura sect.Botanica, mun.Chișinău care au format un grup de lucru pentru a investiga cazul de inundare a apartamentului nr. 39.

La 24 iulie 2018 grupul de lucru a întocmit un act, la fața locului, privind inspectarea apartamentului nr. 39 și au constatat că locuința dată a fost inundată, fiind presupus că apa vine prin tavan de la vecinii etajului superior, apartamentul nr. 43 din bd. xxxxx din cauza rețelelor uzate ce trec prin camera de baie și veceu în acest apartament.

În scopul determinării mărimii pagubei cauzate în rezultatul inundației locuinței, expertul Oleg Mocanu, la cererea reclamantei, a ieșit la fața locului și a cercetat apartamentul. Pârâta Butucel Maria, fiind citată legal nu a participat la examinarea imobilului. Expertul a depistat deteriorări în încăperile din apartamentul nr. 39, iar din cauza scurgerilor de apă din apartamentul nr. 43, a stabilit prejudiciul de 6 407,19 lei.

În scopul soluționării conflictului apărut pe cale amiabilă, la 24.07.2018, 07.08.2018 și 15.10.2018 în adresa pârâților au fost expediate cereri prealabile/somații, la care a fost anexată copia concluziei specialistului nr.278 din 02.08.2018 și copiile bonurilor de plată ce atestă cheltuielile suportate, prin care pârâții erau somați să sisteze imediat acțiunile de inundare a apartamentului și să remedieze situația, să achite prejudiciul material și moral pe care l-au cauzat. Somațiile expediate au fost recepționate de către pârâți, însă au rămas fără răspuns.

La 04 octombrie 2018 Irina Surucean s-a adresat la IP Botanica, mun.Chișinău, referitor la acțiunile ilegale a pârâților, iar la 15 octombrie 2018 a recepționat un răspuns prin care a fost informată că Butucel Maria nu a recunoscut acțiunile imputate.

Referitor la recuperarea prejudiciului material, a menționat că între locatari au apărut relații juridico-civile și prejudiciul material cauzat reclamantei constituie în total suma de 8 221,09 lei, format din: 6 407,19 lei - prejudiciul material cauzat prin inundare, 191,50 de lei - serviciile poștale, 1 500 de lei - cheltuieli pentru serviciile expertului, 122,40 de lei - pentru eliberarea extraselor din Registrul bunurilor imobile, iar cuantumul prejudiciului moral - de 3 000 lei, rezultă din suferințele morale și psihice survenite, ca urmare a inundării apartamentului.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2019 Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial; s-a încasat de la Butucel Maria, Butucel Serghei, Butucel Anna, Butucel Cristina și Grossu Nadejda, în mod solidar, în beneficiul Nadejdei Cușnir: 6 407,19 lei cu titlu de despăgubiri materiale; 1 500 de lei, cheltuieli pentru concluzia specialistului; 122,40 de lei, cheltuieli pentru extrase din Registrul public; 191,50 de lei, cheltuieli pentru servicii poștale și 3 550 lei, cheltuieli de judecată; în total 11 771,09 lei; s-a respins pretenția despre încasarea despăgubirilor morale ca neîntemeiată.

La 26 aprilie 2019 avocatul Oleg Vrabii, ce acționează în interesele Mariei Butucel, Serghei Butucel, Annei Butucel, Cristinei Butucel și Nadejdei Butucel, a declarat apel împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Maria Butucel, Serghei Butucel, Anna Butucel, Cristina Butucel

și Nadejda Butucel, a fost casată hotărârea din 15 aprilie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii; s-a încasat de la Cușnir Nadejda în beneficiul Mariei Butucel, Serghei Butucel, Annei Butucel, Cristinei Butucel și Nadejdei Butucel, cheltuielile de asistență juridică în instanța de apel în mărime de 3000 de lei și taxa de stat achitată în mărime de 185 de lei, în total 3185 de lei.

La 16 decembrie 2019 Cușnir Nadejda a declarat recurs împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe, precum și încasarea cheltuielilor de judecată privind achitarea taxei de stat 150 de lei (în recurs) și 3 000 de lei serviciile avocatului în instanța de apel și de recurs.

În motivarea recursului a indicat că concluzia specialistului se bazează pe cercetarea nemijlocită a apartamentului, unde în concluzia specialistului este indicată cauza prejudiciului provocat apartamentului nr. 39 din bd. Dacia 69/1, mun. Chișinău – scurgerea de apă din apartamentul nr. 43, în apartamentul nr. 43 conductele de la coloanele de apă și canalizare sunt într-o stare nesatisfăcătoare, ruginite și umede.

Prin referința depusă la 18 februarie 2020 intimații, prin avocatul Vrabii Oleg, au solicitat de a menține decizia instanței de apel.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Conform materialelor cauzei și anume certificatului eliberat de Agenția Servicii Publice, Cușnir Nadejda este proprietara apartamentului nr. 39. Pârâtele Butucel Maria, Butucel Serghei, Butucel Anna, Butucel Cristina și Grossu Nadejda sunt proprietarii apartamentului nr. 43, din blocul locativ nr. xxxxx, ce se află deasupra apartamentului nr. 39.

Conform reclamației din 24.07.2018, actului de constatare eliberat de secția locativ-comunală la 24.07.2018, informația SP-6 a Inspectoratului de Poliție Botanica din 05.10.2018, informația Inspectoratului de Poliție Botanica din 17.10.2018, încheierea SP-6 a Inspectoratului de Poliție Botanica din 04.10.2018, raportul polițistului din 04.10.2018, procesului-verbal de consemnare a plângerii verbale din 04.10.2018, proceselor-verbale privind actele de constatare din 04.10.2018, procesului-verbal de cercetare la fața locului din 04.10.2018, se atestă că în perioada 17 – 24.07.2018 apartamentul nr. 39, proprietar Cușnir Nadejda, a fost inundat prin scurgerea de apă din apartamentul nr. 43, proprietar Butucel Maria, Butucel Serghei, Butucel Anna, Butucel Cristina și Grossu Nadejda, din cauza

rețelelor uzate de distribuție ce trec prin camera de baie și veceu în apartamentul nr. 43.

Conform concluziei specialistului (expert, inginer-constructor) nr. 278 din 02.08.2018, întocmit de Centrul Expertize Independente s-a constatat că cauza prejudiciului provocat apartamentului nr. 39 din bd. xxxxx, este scurgerea de apă din apartamentul nr. 43. În apartamentul nr. 43 conductele de la colanele de apă și canalizare sunt într-o stare nesatisfăcătoare, ruginite și umede. Deteriorările apărute în apartamentul nr. 39 s-au localizat în bucătărie, fiind deteriorate tapetele și finisarea tavanului, în veceu fiind deteriorată finisarea interioară la pereți și tavan, în baie fiind deteriorată finisarea interioară la pereți și tavan, cu căderea tencuielii de pe tavan și dezgolirea armăturii planșeului, în coridor fiind deteriorată finisarea interioară la pereți. Paguba materială cauzată proprietarului pentru lucrările de reparație și construcție necesare de executat în apartament sunt de 6 407,19 lei.

În scopul soluționării conflictului apărut pe cale amiabilă, la 24.07.2018, 07.08.2018 și 15.10.2018 în adresa pârâților au fost expediate cereri prealabile/somații, la care a fost anexată copia concluziei specialistului nr.278 din 02.08.2018 și copiile bonurilor de plată ce atestă cheltuielile suportate, prin care pârâții erau somați să sisteze imediat acțiunile de inundare a apartamentului și să remedieze situația, să achite prejudiciul material și moral pe care l-au cauzat. Somațiile expediate au fost recepționate de către pârâți, însă au rămas fără răspuns.

Astfel, invocând că pârâții benevol refuză să repare prejudiciul material cauzat în urma inundării apartamentului, Cușnir Nadejda, proprietara apartamentului nr. 39, s-a adresat cu prezenta acțiune solicitând repararea prejudiciului material și moral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, invocând că partea pârâtă nu a dovedit obiecțiile invocate și astfel instanța a dispus încasarea prejudiciului material.

Instanța de apel, însă, a admis apelul declarat de Maria Butucel, Serghei Butucel, Anna Butucel, Cristina Butucel și Nadejda Butucel (Grossu), a casat hotărârea primei instanțe și a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii, invocând că inundarea apartamentului nr. 39 a avut loc din motive ce nu pot fi imputate pârâților, din materialele cauzei nu se atestă vinovăția acestora.

Instanța de apel, în susținerea soluției sale, a invocat că prin actul de control emis de SA „Apă-Canal Chișinău” din 25.04.2019, din care rezultă că în urma controlului contorului și verificarea integrității bransamentului de apă, s-a constatat că scurgeri de apă nu au fost depistate, sigiliu fiind întreg.

Totodată, instanța de apel a indicat că în speță elucidarea aspectelor cu privire la inundația apartamentului, vinovăția pârâților în cauzarea prejudiciului, întinderea prejudiciului și cuantumul sumei compensatorii, impune cunoștințe speciale, prin urmare impunându-se necesitatea efectuării unei expertize.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind eronate concluziile instanței de apel din următoarele considerente.

Conform art. 376 alin. (1) Cod civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, dacă dreptul proprietarului este încălcat în alt mod decât prin uzurpare sau priver

ilicite de posesiune, proprietarul poate cere autorului încetarea încălcării. El poate cere, de asemenea, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat. Pot fi solicitate despăgubiri și în cazul în care nu se cere încetarea încălcării sau executarea acestei cerințe este imposibilă.

Conform art. 377 Cod civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, proprietarii terenurilor vecine sau ai altor bunuri imobile învecinate, pe lângă respectarea drepturilor și obligațiilor prevăzute de lege, trebuie să se respecte reciproc. Se consideră vecin orice teren sau alt bun imobil de unde se pot produce influențe reciproce.

Conform art. 1413 Cod civil, aceeași redacție, Dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a scurs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Specificul domeniului de aplicare a răspunderii consacrate în această normă este faptul că prejudiciul se repară potrivit acestui articol atunci când s-a produs prin căderea unui obiect din construcție sau scurgerea a ceva, de regulă, lichid.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin căderea sau scurgerea din construcție revine posesorului construcției. Posesor al construcției este proprietarul, alt titular al unui drept real, precum și detentorul precar (chiriașul, locatarul etc.).

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin căderea sau scurgerea din construcție este o răspundere obiectivă, angajându-se indiferent de vinovăția posesorului construcției. Posesorul nu poate înlătura răspunderea dovedind că a luat toate măsurile pentru evitarea căderii sau scurgerii din construcție. Posesorul se poate exonera de răspundere probând existența unor cauze străine care a dus la cauzarea prejudiciului, și anume: forța majoră sau vina persoanei prejudiciate.

Cum s-a stabilit, pârâții nu au invocat că apartamentul nu le-ar aparține și că ar fi în posesia altor persoane, sau că a exista vreo forță majoră sau vina celui viciat. Astfel, pârâții nu au dovedit că ar exista careva alte cauze care au dus la producerea inundării apartamentului ce nu le poate fi imputată.

Or, conform concluziei specialistului, expusă în concluzia nr. 278 din 02.08.2018, cauza prejudiciului provocat apartamentului nr. 39 din bd. xxxxx – scurgerea de apă din apartamentul nr. 43, este faptul că în apartamentul nr. 43 conductele de la coloanele de apă și canalizare sunt într-o stare nesatisfăcătoare, ruginite și umede.

Pârâții nu au remediat și nu au despăgubit proprietarii apartamentului inundat, nu au reparat prejudiciu cauzat. Astfel, în conformitate cu concluzia specialistului nr. 278 din 02.08.2018, unde expertul a constatat că cauza esențială a prejudiciului cauzat apartamentului nr. 39 este inundarea din apartamentul nr. 43, costul lucrărilor de reparație constituie suma de 3 407,19 lei.

Luând în considerare prevederile art. 1416 alin. (2) Cod civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, care prevede că instanța de judecată, adoptând hotărârea cu privire la reparația prejudiciului obligă autorul prejudiciului să compenseze integral, prin echivalent bănesc, prejudiciul cauzat, prin urmare, instanța de recurs apreciază justă soluția instanței de fond de încasare a prejudiciului material în suma stabilită prin concluzia specialistului.

Referitor la pretinsul prejudiciul moral cauzat reclamantei, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 1422 alin. (1) Cod civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe fizice sau psihice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Astfel, deoarece reclamanta nu a dovedit în circumstanțele cauzei că s-a atentat la drepturile ei personale, prin urmare instanța de recurs apreciază justă respingerea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral.

Nu pot fi reținute argumentele instanței de apel puse la baza respingerii acțiunii referitor la necesitatea efectuării unei expertize pentru elucidarea aspectelor cu privire la cauza inundării apartamentului și vinovăția părâtului, deoarece concluziile primei instanțe au avut la bază concluzia specialistului întocmit de Centrul de Expertize Independente, care se bazează pe cercetarea nemijlocită a apartamentului, cu indicarea cauzei prejudiciului provocat prin inundare. Mai mult, concluzia specialistului nr. 278 din 02.08.2018 întocmit de Centrul de Expertize Independente nu a fost contestată de partea adversă și nici nu a fost solicitată efectuarea unei alte expertize.

Referitor la actul de control emis de SA „Apă-Canal Chișinău” din 25.04.2019, menționat de instanța de apel în favoarea respingerii acțiunii, din care rezultă că în urma controlului contorului și verificarea integrității bransamentului de apă, s-a constatat că scurgeri nu au fost depistate, sigiliu este integru, instanța de recurs consideră că acesta nu poate sta la baza formării convingerii instanței. Aceasta deoarece acest înscris nu infirmă faptul inundării apartamentului nr. 39 din bd. xxxxx care a avut loc la data de 24.07.2018, ci dovedesc faptul că la data de 25.04.2019 a fost verificată integritatea bransamentului de apă din apartamentul nr. 43 din bd. xxxxx, motiv din care acestea nu au nici o relevanță la examinarea prezentului litigiu, având în vedere că inundația a avut loc în anul 2018.

Ca urmare a celor menționate, în conexiunea celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca decizia instanței de apel este ilegală, fapt ce impune necesitatea admiterii recursului, casării deciziei instanței de apel și menținerii hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 94 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Prin ordinele de încasare din 12 decembrie 2019 (f.d. 150) se confirmă faptul achitării taxei de stat de către Cușnir Nadejda la depunerea recursului în sumă 150 de lei.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. (1¹) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin ordinul de încasare a numerarului din 25 februarie 2014 se confirmă plata către Biroul Asociați de Avocați a sumei de 3000 de lei pentru serviciile avocatului Bîrca Ludmila (f.d. 117).

Prin urmare de la pârîți urmează a fi încasat în mod solidar în beneficiul Nadejdei Cușnir suma de 150 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea recursului, precum și suma cheltuielilor de asistență juridică suportate în instanța de apel și recurs de către Cușnir Nadejda în mărime de 1500 de lei, instanța considerîndu-le drept cheltuieli necesare care au fost în mod real efectuate, în limita unui quantum rezonabil, ținînd cont de complexitatea cazului și numărul ședințelor de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Cușnir Nadejda și avocatul Bîrcă Ludmila.

Se casează decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 15 aprilie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cușnir Nadejda împotriva Mariei Butucel, Serghei Butucel, Annei Butucel, Cristinei Butucel și Nadejdei Grossu, intervenient accesoriu Suruceanu Irina cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Se încasează în mod solidar de la Maria Butucel, Serghei Butucel, Anna Butucel, Cristina Butucel și Nadejda Grossu în beneficiul Nadejdei Cușnir suma de 1 650 de lei (un mie șase sute cincizeci) de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru